

OBSAH

I. ÚVOD	9
II. HISTORICKÝ A BIOGRAFICKÝ KONTEXT VZNIKU TEÓRIE VZŤAHOVEJ VÄZBY. JOHN BOWLBY A HISTORICKÉ SÚVISLOSTI	12
III. PSYCHOANALYTICKÉ A HLBINNE-PSYCHOLOGICKÉ ASPEKTY VÝVINU MALÉHO DIEŤAŤA	20
Freud, psychoanalýza a hlbinná psychológia	20
Príspevky ďalších psychoanalytikov k orálnej fáze	24
Pojem narcizmu v psychoanalýze	32
Narcistické poruchy, koncept H. Kohuta a S. Wolfa	34
Koncept primárnej lásky M. Balinta	37
Adlerova škola, „cit pre spoločenstvo“, „my psychológia“	38
Jungov pojem materského archetypu a jeho formy manifestácie ..	38
IV. EVOLUČNÁ BIOLÓGIA, ETOLÓGIA A BOWLBYHO TEÓRIA VZŤAHOVEJ VÄZBY	40
Etológia dieťaťa	43
K etologickému a klinickému prístupu k štúdiu interakcie medzi matkou a dieťaťom – príspevok D. Sterna	54
V. NEUROBIOLOGICKÉ ASPEKTY VZŤAHOVEJ VÄZBY	59
Separácia (odlúčenie) a izolácia – neurobiologické aspekty	62
VI. TEÓRIA PRIPÚTANIA (VZŤAHOVEJ VÄZBY)	69
Základné piliere teórie pripútania	69
Komponenty pripútavacieho správania a fázy vo vývine vzťahovej väzby	71

Vnútorne a vonkajšie podmienky, ktoré regulujú správanie dieťaťa v priebehu vývinových fáz	73
Prvé reakcie na osoby	73
Zameriavanie sa dieťaťa na jednu osobu	78
Hlavné a vedľajšie osoby, na ktoré sa orientuje vzťahová väzba ..	79
Význam neživých objektov	79
Strach z cudzej osoby	81
Typológia pripútania	81
Testová situácia pre určovanie typu vzťahovej väzby	82
Typy vzťahových väzieb z longitudinálneho hľadiska	85
Determinanty vývinu rôznych typov vzťahových väzieb	90
Psychotrauma, vzťahová väzba a vývin dieťaťa	93
Poruchy vzťahovej väzby a trauma	96
Riziková gravidita a trauma	99
Rizikový pôrod a trauma	100
Interpersonálna dynamika agresie	102
Klinická klasifikácia porúch pripútania a pripútavacieho správania v detstve	103
Objektivizovateľné rizikové a protektívne faktory vo vývine	105
Resiliencia	111
Vnútorne pracovné modely a reprezentácie vzťahovej väzby v dospelosti	112
K psychodynamike a rodinnej dynamike súvisiacej so vzťahovou väzbou	115
Patogénne rodičovské správanie	116
Vzťahová väzba u dospelých – Adult Attachment Interview (AAI)	117
Popis vzorcov reprezentácií vzťahovej väzby	118
Projektívny test vzťahovej väzby u dospelých	121
„Metakognitívna regulácia“, „mentalizácia“, „theory of mind“	125
Vymedzenie pojmov zlého zaobchádzania s dieťaťom	126
Psychologické a psychopatologické nálezy u týrajúcich a zanedbávajúcich rodičov	127

VII. BOWLBYHO DVE VEĽKÉ TÉMY, DVE VEĽKÉ TÉMY ČLOVEKA: ODLÚČENIE A STRATA	135
Reakcia na stratu odlúčením alebo smrťou milovanej osoby v detstve a v dospelosti	135
Separáčna úzkosť	137
Hľadanie koreňov úzkosti, strachu a fóbií	148
Poznámky k zúrivosti	164
Žiarlivosť	166
Hnev, ambivalencia a úzkosť	167
Úzkostná vzťahová väzba a detská fóbia	168
Popretie, „zadržovanie“ a prekrúcanie rodinného kontextu	171
Rodina a vývin charakteru	173
Strata, smútok a depresia	175
Strata manžela/ manželky a proces smútenia	176
Trvanie procesu smútenia	182
Strata dieťaťa	183
Poruchy smútenia	186
Faktory ovplyvňujúce priebeh smútenia	197
VIII. ETIOPATOGENÉZA PSYCHICKÝCH A PSYCHOSOMATICKÝCH PORÚCH Z ASPEKTU TEÓRIE VZŤAHOVEJ VÄZBY	202
Základné konflikty v prehľade	208
Modality správania pri základnom konflikte súvisiacom s blízkosťou a s ním súvisiace poruchy	210
Základný depresívny konflikt a jeho spracovávanie	211
Formy spracovávanie základného konfliktu s autonómiou	217
Utváranie identity a základný konflikt identity	218
IX. „KAŽDODENNOSŤ“ PROBLÉMOV SÚVISIACICH S PRIPÚTANÍM U PACIENTOV S DUŠEVNÝMI PORUCHAMI	224

X. VZŤAHOVÁ VÄZBA A PSYCHOTERAPIA	229
XI. PREVENCIA, SOCIÁLNA PSYCHIATRIA A SOCIÁLNA PRÁCA Z HĽADISKA VZŤAHOVEJ VÄZBY	251
XII. DISKUSIA A PSYCHIATRICKÁ IMAGINÁCIA	254
SÚHRN	264
ZUSAMMENFASSUNG	269
LITERATÚRA	274
REGISTER	294